Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	17Co/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8118216340
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Burešová
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2024:8118216340.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D. E., 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D. E., 3/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D. E., 4/ A. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. E. XXX, XXX XX A. E., 5/ A. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX/X, XXX XX D. E., 6/ I. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX/X, XXX XX D. E., proti žalovaným: 1/ G. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX, XXX XX L., právne zastúpený: JUDr. Martin Kirňák, advokát, so sídlom Vajanského 43, 080 01 Prešov, IČO: 42 078 474, 2/ Generali Česká pojišťovna, a.s., Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha, ČR, IČO: 45 272 956, podnikajúca na Slovensku prostredníctvom svojej organizačnej zložky Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 54 228 573, právne zastúpený: MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 19C/50/2018-245 zo dňa 01.12.2022 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 19C/50/2018-255 zo dňa 02.02.2023, takto

r o z h o d o l :

I. Mení rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom tak, že
Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade 15.000 eur, žalobcovi v 2. rade 5.000 eur, žalobcovi v 3. rade 5.000 eur a žalobkyni v 4. rade 5.000 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.
V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.
Žalobcom v 1., 2., 3., 4. rade priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovaným v 1. a 2. rade s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti veci.
II. Mení prvoinštančný rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom v 5. a 6. rade a žalovanými v 1. a 2. rade tak, že žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 5. a 6. rade v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti veci.
Žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 5. a 6. rade nepriznáva.
Žalovanému v 2. rade priznáva voči žalobcom v 5. a 6. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov v spojení s dopĺňacím rozsudkom rozhodol takto cit.:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 25.000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 20.000 eur, žalobcovi v 3. rade sumu 20.000 eur, žalobkyni v 4. rade sumu 20.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žaloby žalobcov v 1. až 4. rade z a m i e t a.
III. Žaloby žalobcov v 5. a 6. rade z a m i e t a.
IV. P r i z n á v a žalobcom v 1. až 4. rade vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade nárok na 100% náhradu trov konania z prisúdených súm, o ktorých výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.
V. Náhradu trov konania žalovaným v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalobcom v 5. a 6. rade nepriznáva.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa pôvodne všetci žalobcovia domáhali voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalobca v 1. rade sumy 40.000 eur, žalobcovia v 2., 3. a 4. rade po 25.000 eur a žalobcovia v 5. a 6. rade po 25.000 eur. Žalobca v 1. rade bol manžel nebohej A. B., ktorá zomrela pri dopravnej nehode dňa 22.5.2016. Žalobcovia v 2., 3. a 4. rade sú deti nebohej a žalobcovia v 5. a 6. rade sú jej súrodenci. Dopravnú nehodu zavinil žalovaný v 1. rade. Za svoje konanie bol rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/126/2016 zo dňa 10.8.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2To 45/2017 zo dňa 22.11.2017 uznaný vinným a bol mu uložený trest. Žalovaný v 2. rade je poisťovateľ, ktorý uzatvoril so žalovaným v I. rade zmluvu o poistení zodpovednosti č. 2405073108 v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení.
Prvoinštančný súd o žalobe rozhodol v poradí prvým rozsudkom, č.k. 19C/50/2018-148 zo dňa 29.4.2021, vyhovel žalobcovi v 1. rade a priznal mu 40.000 eur, žalobcovi v 2., 3. a 4. rade, ktorým priznal po 25.000 eur. Žalobcom v 5. a 6. rade priznal po 5.000 eur. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcov v 5. a 6. rade zamietol. Rozhodol o trovách konania.
Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 17Co 33/2021-227 zo dňa 25.8.2022 odvolacie konanie pre späťvzatie odvolania žalovaného v 1. rade zastavil. Vo vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec, vrátane výroku o trovách konania, na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie sa aj s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu ďalej zaoberal dôvodnosťou nároku žalobcov a konštatoval, že keďže sa jednalo práve o blízku príbuznú žalobcov, ktorá pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným v 1. rade zahynula, majú zákonný nárok podľa ustanovení § 11 a nasl. OZ na nemajetkovú ujmu spôsobenú jej smrťou, avšak musia preukázať dôvodnosť tohto nároku.
Podľa názoru prvoinštančného súdu, žalobca v 1. rade je napriek svojmu zdravotnému stavu nútený sám sa starať o domácnosť, a hoci to ešte dokáže, zvláda to s vynaložením zvýšeného úsilia, ktoré si ani sám nechce pripustiť, aby nezaťažoval svoje deti, ktorým vždy chcel byť viac nápomocný a naporúdzi, než aby prijal, že už on sám a z dôvodov, ktoré nevyvolal a nezapríčinil ani on, ani jeho manželka, tak nedokáže. Ak odvolací súd považuje za otázku odbornú, stanovenie príčinnej súvislosti medzi smrťou milovanej manželky a jeho následnými ochoreniami, a nie je možné túto otázku vyriešiť s poukazom na jeho zdravotné správy a všeobecne známe nielen medicínske znalosti o vplyve stresu na fyzický a psychický stav človeka, a ak žalobca v 1. rade nechcel byť už ďalším preukazovaním tejto skutočnosti druhotne viktimizovaný, súdu neostávalo nič iné, len konštatovať, že v tejto časti nepreukázal príčinnú súvislosť medzi stratou manželky a následným rapídnym zhoršením svojho zdravotného stavu. Preto súd konštatoval, že jeho nárok na nemajetkovú ujmu, ktorú utrpel násilnou, nečakanou smrťou jeho manželky, je v jeho prípade nepochybne daný a súd za primeranú výšku tohto nároku považuje sumu 25.000 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.
Vo vzťahu k nárokom žalobcov v 2.- 4 rade, ktorí sú deťmi nebohej, súd podľa rovnakých kritérií, ktoré uviedol v skoršom odôvodnení, posúdil ich osobné duševné útrapy spôsobené stratou matky vo veku, kedy ani oni, ešte túto smrť nemohli predpokladať aj vzhľadom na jej vek a zdravotný stav, pri zvážení toho, že stredná dĺžka života žien v Slovenskej republike v roku 2016 v čase jej smrti bola 80 rokov, a ona sa dožila len XX rokov. Poukázal na to, že nebohá p. A. B. mala s deťmi blízky vzťah, žalobca v 1. až 3. rade s ňou žili v spoločnej domácnosti do jej smrti. Deti najmladšieho syna nebohej, žalobcu v 3. rade ani svoju starú matku nemohli spoznať, lebo sa narodili po jej násilnej smrti. Žalobkyňa v 4. rade, ako najstaršie dieťa nebohej a jej jediná dcéra, osobitne prežíva stratu matky, pretože ich citové puto bolo zvýraznené aj ich vzájomným veľmi láskavým blízkym vzťahom, ktorý znásobilo aj to, že sa nebohá starala o vnučku od jej narodenia a poskytovala dcére aj v manželstve aj v rodičovstve cennú pomoc a podporu.
Je iné pre prežívanie smútku aj pre dôstojnosť, ktorá by mala sprevádzať človeka, aj príbuzných, v čase smrti ich manželky, matky, keď osobu svojho milovaného príbuzného musia identifikovať ako obeť

trestného činu a byť účastní vykonania nevyhnutných úkonov súvisiacich s vyšetrením trestného činu, v dôsledku ktorého došlo k jej úmrtiu, strpieť následne vykonanie pitvy a ostatných s týmto nevyhnutných úkonov v trestnom konaní, a to všetko popri organizovaní pohrebu a prežívania vecí s tým spojených. Je neporovnateľný rozdiel aj v dôstojnosti človeka, ak jeho odchod zo života je sprevádzaný takýmito okolnosťami. S týmto všetkým, pre nich tak bolestným, sa museli nielen manžel, ale aj deti nebohej stretnúť a to prežiť.
Čo sa týka žalobcov v 5. a 6. rade, súrodencov nebohej, odvolací súd závažne spochybnil ich nárok, preto súd v ďalšom konaní na to prihliadal. Súd vyhodnotil ich osobné výpovede a ich vysvetlenie toho, aká citová ujma im vznikla v dôsledku násilnej smrti ich sestry. Vzhliadol aj k tomu, že ich súrodenecký vzťah bol síce veľmi intenzívny a kvalitný, založený na súrodeneckej láske a spolupatričnosti, pričom žili, ako tvrdili, v susedskej blízkosti a trávili aj svoje rodinné životy spoločne s rodinou nebohej sestry, avšak konštatuje, že v zmysle kritérií, podľa ktorých sa posudzuje oprávnenosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, tieto neboli zistené. Neboli závislí na nebohej vo svojich životoch ani emocionálne, ani finančne, keďže mali svoje vlastné fungujúce rodiny, aby prežívanie jej straty dosahovalo takú intenzitu, aby bolo možné uvažovať o nadštandardných okolnostiach, pre ktoré by priznanie nemajetkovej ujmy u týchto príbuzných bolo namieste.
Za primeranú výšku nemajetkovej ujmy u všetkých troch detí nebohej prvoinštančný súd považoval pre každého sumu 20 000 eur, v prevyšujúcej časti žaloby zamietol.
O trovách konania rozhodol tak, že vo vzťahu žalobcov v 1. rade až 4. rade a žalovaných v 1. a 2. rade, týmto žalobcom súd náhradu trov konania nepriznal., a to z priznaných súm, pričom postupoval v zmysle ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej v prípade, ak je nárok priznaný na základe voľnej úvahy súdu, je potrebné aplikovať zásadu úspechu vo veci aj na tieto konania. V takýchto prípadoch totiž nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu.
Vo vzťahu žalobcov v 5. a 6. rade a žalovaných v 1. a 2. rade, súd v danom prípade aplikoval ustanovenie § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktoré predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok podľa § 255 CSP. Dôsledkom aplikácie tohto ustanovenia je neuloženie povinnosti náhrady trov konania strane, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením. Ide o prípady, kedy táto povinnosť sa javí ako neprimeraná tvrdosť, a preto súd by mal v každom prípade vychádzať z posúdenia okolnosti prípadu. Účelom tohto ustanovenia je zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania v prípadoch neprimeraného postihu náhrady trov konania voči zodpovednému subjektu.

3. Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcom výroku a vo výrokoch o trovách konania podal žalovaný v 2. rade v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie. Podľa žalovaného v 2. rade súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP).
Podľa žalovaného v 2. rade súd prvej inštancie priznal neprimerane vysoké sumy náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, aj vzhľadom na satisfakčnú funkciu tejto náhrady. V odvolaní pritom poukázal na rozsudky okresných a krajských súdov v rámci SR, kde v obdobných prípadoch súd pozostalému manželovi/manželke a deťom priznal nižšie sumy ako prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku.
Prvoinštančný súd aj napriek vyslovenému názoru odvolacieho súdu, ktorý je povinný rešpektovať, opätovne prezentuje svoje presvedčenie o existencii príčinnej súvislosti medzi ťažkými zdravotnými problémami žalobcu v 1/ rade a smrťou manželky.
Prvoinštančný súd vôbec nevysvetlil, akým spôsobom dospel práve k sume 25.000 eur ako primeranej nemajetkovej ujmy pre žalobcu 1/ rade a prečo sa odchýlil od bežne priznávaných súm v obdobných súdnych konaniach. Napadnutý rozsudok je v tejto časti opätovne nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený. K určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov v 1., 2., 3. a 4. rade má žalovaný v 2. rade za to, že dôsledné a individuálne posudzovanie intenzity nemajetkovej ujmy u žalobcov v 1., 2., 3. a 4. rade nemôže automaticky vyplývať len z emotívne ladených častí odôvodnenia rozsudku. Poukázal na to, že v obdobných prípadoch súdy v Slovenskej republike nepriznávajú bežne plnoletým deťom obetí smrteľných dopravných nehôd náhradu nemajetkovej ujmy až vo výške 20 000,- eur, ako to urobil súd prvej inštancie. Podľa žalovaného v 2/ rade neboli preukázané osobitné závažné okolnosti, preto priznané sumy žalobcom 2, 3 a 4 považuje za neprimerane vysoké.

Žalovaný uviedol, že ak prvoinštančný súd nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy voči žalobcom v 5. a 6. rade, resp. ich ujma nie je taká intenzívna, aby odôvodňovala poskytnutie náhrady v peniazoch, nie je žiadny dôvod, aby súd pri takomto neúspechu v konaní neuložil žalobcom 5. a 6. povinnosť na náhradu trov konania voči žalovaným.
V závere odvolania žalovaný v 2. rade poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci v otázke nároku na náhradu trov konania, priznaného žalobcom v 1. až 4. rade a síce, že súd prvej inštancie vo výroku IV. napadnutého rozsudku priznal žalobcom 1. až 4. vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdených súm, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Podľa názoru žalovaného v 2. rade súd už v meritórnom rozhodnutí určil, z akej tarifnej hodnoty má byť priznaná náhrada trov úspešným žalobcom, keďže o tarifnej hodnote veci a o výške trov konania rozhoduje až vyšší súdny úradník v samostatnom uznesení. Navyše, v tomto prípade súd prvej inštancie uviedol nesprávnu tarifnú hodnotu. Tarifná hodnota je v uvedenom prípade 2000,- eur a suma náhrady trov konania sa teda vypočítava zo sumy 2.000,- eur podľa § 10 ods. 8 zákona č. 655/2004 Z.z., nie zo súm prisúdených žalobcom.

4. K odvolaniu žalovaného v 2. rade zaujal písomné stanovisko žalovaný v 1. rade, ktorý uviedol, že súhlasí s argumentáciou žalovaného v 2. rade, ktorý v odvolaní uvádza, že súd aj po opätovnom prejednaní veci priznal žalobcom neprimerane vysoké sumy náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na okolnosti prípadu, aj vzhľadom na satistakčnú a nie reštitučnú funkciu tejto náhrady. Podľa žalovaného v 1. rade by mal pri rozhodovaní súd zohľadniť aj skutočnosť, že nebohá p. A. B. bola v čase nehody pod vplyvom alkoholu, keďže znaleckým dokazovaním bolo zistené, že v čase nehody mala 0,61 k/kg (promile). Žalovaný v 1. rade taktiež poukázal na fakt, že súd prvej inštancie nesplnil pokyn odvolacieho súdu, nesprávne vyhodnotil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil v otázke primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcov. Aj podľa názoru žalovaného v 1. rade na strane žalobcov v 5. a 6. rade nie je daný dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP a nepriznanie náhrady trov konania voči žalovaným.

5. K odvolaniu sa žalobcovia v 1. až 4. rade nevyjadrili.

6. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie čo do základu uplatneného nároku je správne. Vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia toto rozhodnutie je potrebné zmeniť.

7. Odvolací súd opätovne pripomína, že výroky, ktorými bola žaloba žalobcov 1 – 4 nad priznanú sumu (25.000 eur, 20.000 eur, 20.000 eur a 20.000 eur) zamietnutá neboli napadnuté odvolaním. Ani výrok, ktorým bola žaloba žalobcov v 5. a 6. rade zamietnutá v zostávajúcej výške 5.000 eur a 5.000 eur sa stali právoplatné, neboli napadnuté odvolaním. Preto tieto nároky neboli predmetom odvolacieho prieskumu.

8. Základom odvolania žalovaného v 2. rade (okrem výroku o trovách konania) je výška priznaných súm žalobcom.

9. Žalovaný v 2. rade v odvolaní namietal, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôakzov k nesprávnym skutkovoým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP).
Súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Táto nesprávnosť môže byť spôsobená buď chybným vyhodnotením návrhov na vykonanie dôkazov, nesprávnym vyhodnotením vykonaných dôkazov alebo predpokladom možného dotvorenia skutkového stavu ďalšími prostriedkami procesnej obrany či procesného útoku.
Odvolací súd skúmal, či pri zisťovaní skutkového stavu sa dopustil prvoinštančný súd takých pochybení, ktoré mohli mať za následok nesprávne zisteného skutkového stavu. Zistil, že pri dokazovaní k uvedenému pochybeniu zo strany prvoinštančného súdu nedošlo. Prvoinštančný súd všetky návrhy na vykonanie dôkazov realizoval, dôkazy aj správne vyhodnotil v súlade s pravidlami formálnej logiky, pričom dôkazy hodnotil individuálne a vo vzájomnej súvislosti. V štádiu odvolacieho konania už nie sú splnené predpoklady pre ďalšie dotvorenie skutkového stavu, vzhľadom na koncentráciu konania a vzhľadom na neprípustnosť použitia akýchkoľvek novôt v odvolacom konaní, ktoré strany sporu, ani v odvolacom konaní netvrdili.

10. Žalovaný v 2. rade namietal, vzhľadom na priznanú výšku nemajetkovej ujmy žalobcovi v 1. rade, že ani pri opätovnom prejednaní veci neboli predložené žiadne dôkazy o tom, že zdravotný stav žalobcu v 1. rade sa závažne zhoršil v dôsledku smrti manželky.
Odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 17Co 33/2021 v bode 18 uviedol, že na otázky príčiny zhoršenia zdravotného stavu žalobca v 1. rade nestačia vedomosti súdu, ale ide o odbornú otázku.
Procesný predpis aj v konaniach v nemajetkovej ujme pozostalých po obeti dopravnej nehody určuje princíp kontradiktórnosti konania, keď prostriedky procesného útoku a obrany musí sporová strana využiť včas na preukázanie svojich stvrdení (§ 149 a nasl. CSP) s rizikom, pokiaľ nebudú použité, súd dôkaz nemôže vykonať z vlastnej iniciatívy a tým sa strana sporu dostáva do dôkaznej núdze.
V prejednávanej veci hoci žalobca v 1. rade tvrdil existenciu príčinnej súvislosti medzi šokom z úmrtia manželky a jeho následným vážnym zhoršením zdravotného stavu, dôkaz, z ktorého by bolo možné uvedené vyvodiť súdu neponúkol.
Je pravdou, že prvoinštančný súd bol presvedčený o príčinnej súvislosti medzi šokom z úmrtia manželky a zhoršením zdravia žalobcu v 1. rade, nakoniec však pre nedostatok dôkazov skonštatoval, že žalobca tvrdené okolnosti nepreukázal.

11. Ani žalobcovia v 2., 3. a 4. rade na preukázanie žiadanej výšky nemajetkovej ujmy ďalšie dôkazy nenavrhli.
Preto odvolací súd má za to, že prvoinštančný súd vykonal a vyhodnotil všetky dôkazy, ktoré v rámci kontradiktórnosti konania boli navrhnuté stranami sporu a z takto zistených skutočností zistil skutkový stav, ktorý je záväzný aj pre odvolací súd (§ 383 CSP).
Len takto zistený skutkový stav bol predmetom právneho posúdenia veci prvoinštančým súdom.

12. Žalovaný v 2. rade ako ďalší odvolací dôvod uviedol dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, prípadne aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.
Vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný v 2. rade namietal, že uvedená náhrada nemajetkovej ujmy sa v súdnej praxi poskytuje v nižších sumách a označil aj konania, v ktorých poskytli náhradu v prípade podobných následkov pri dopravných nehodách. Žalovaný v 2. rade nenamietal, že reálne došlo k zásahu do života žalobcov, ale to, že pri voľnej úvahe súd by mal prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, aj na rovnocenné a vyvážené priznanie tejto náhrady.
Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy právny predpis neposkytuje jasné a jednoznačné pravidlá pre vyčíslenie jej výšky. Ustálenou súdnou praxou je možné vychádzať z ustálených kritérií, na ktoré je potrebné prihliadať jednak u poškodených, u škodcu nie je možné opomenúť ani prípadnú spoluúčasť obete na následkoch dopravnej nehody.
Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodených, teda žalobcov sú najmä a) intenzita vzťahu žalobcov so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalých od usmrtenej osoby, d) fungovanie v spoločnej domácnosti. Kvalita vzťahu je kľúčová. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy sa vychádza z princípu primeranosti a proporcionality.
Prvoinštančný súd sa vo svojom rozhodnutí podrobne individuálne zaoberal vzťahmi každého žalobcu s neb. A. B. a sám veľmi emotívne opísal okolnosti, ktoré ani z výpovedí žalobcov nevyplývajú.

13. Vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade, ktorý bol manželom pani A. B., odvolací súd nespochybňuje vážnosť straty manželky, keď mali spolu takmer 39 – ročný harmonický zväzok. Je viac ako jednoznačné, že v momente úmrtia životného partnera sa radikálne a od základov zmení nielen bežný život žalobcu v 1. rade, ale aj prežívanie ďalších rokov bez partnera, manžela. Základné funkcie manželstva sa menia, zanikajú. Všetky činnosti v domácnosti musí obstarávať žalobca v 1. rade sám. Žalobca prežíval (a zrejme aj v súčasnosti ešte prežíva) psychickú bolesť, ktorá je neznesiteľná, obmedzujúca všetky ostatné aktivity žalobcu v 1. rade. Citová ujma sa negatívne prejavuje v ďalšom osobnostnom prežívaní, narušuje psychickú sféru človeka a vlastné ťažké zhoršenie zdravotného stavu žalobcu v 1. rade, bez ohľadu na to, že nebola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi stratou manželky a zhoršením jeho zdravotného stavu (poškodenie zdravia), psychickú bolesť ešte umocňuje.

Vzťah žalobcu 1 a poškodenej neb. A. B. bol kvalitný, vytvárali vhodné podmienky nielen pre výchovu svojich 3 detí, ale aj pre vzájomné spolužitie.
A. B. bola zdravá, aktívna žena, jej úmrtie nebolo predvídané, naopak, žalobca v 1. rade očakával dlhé roky vzájomného spolužitia a pomoci a podpory.
Preto žalobcovi v 1. rade patrí za citovú ujmu, ktorá sa prejavuje ako stavy smútku, strachu, obáv z budúcnosti, straty životnej perspektívy, teda zásah do jeho duševnej pohody, náhrada za nemajetkovú ujmu.
Poškodenie zdravia (škoda na zdraví) žalobcom v 1. rade nebola preukázaná.

14. Žalobca v 2. rade je najstarším synom nebohej A. B.. Žalobca v 2. rade nežil s rodičmi v spoločnej domácnosti, žili v tesnej blízkosti „na jednom dvore“. Uvedené svedčí o ich intenzívnom vzťahu, keď nebohá bola vždy ochotná synovi a jeho rodine pomôcť. Syn prejavil obavy o ďalší život žalobcu v 1. rade bez manželky a smútok nad stratou rodinných väzieb. Aj v tomto prípade patrí žalobcovi v 2. rade náhrada nemajetkovej ujmy.

15. Žalobca v 3. rade, ďalší syn nebohej A. B. v čase incidentu žil v domácnosti svojich rodičov spolu so svojou manželkou. Následne sa z domu odsťahoval a vytvoril si vlastnú domácnosť, nemienil ostať bývať u rodičov. Citovú stratu znáša ťažko, najmä sa nevie vyrovnať s tým, že nebohá A. B. bola aktívne, športovala a pri športe sa jej stala tragická udalosť.

16. Žalobkyňa v 4. rade, dcéra nebohej A. B., v čase incidentu žila vo vlastnej domácnosti so svojou rodinou. Denne však navštevovala domácnosť svojej matky, kde sa jej pomáhali starať o dieťa, pretože žalobkyňa v 4. rade bola zamestnaná. Aktuálne prejavila obavy nad ďalším životom žalobcu v 1. rade. Žalobkyňa v 4. rade sa mu snaží pomáhať, pretože so situáciou nie je zmierený.
Aj v prípade žalobcu v 3. rade a žalobkyne v 4. rade patrí náhrada nemajetkovej ujmy.

17. Na výšku nemajetkovej ujmy nemá vplyv pri úvahe súdu aj okolnosť, na ktorú poukázal aj prvoinštančný súd, že žalovaný 1. rade zaslal žalobcovi v 1. rade ospravedlňujúci list 2 týždne po nehode. Odvolací súd túto okolnosť hodnotí ako prejav elementárnej slušnosti. Keďže následne po tomto liste žalovaný v 1. rade žalobcom (všetkým) inak neprejavil empatiu s cieľom zmierniť ich stratu či citové utrpenie, je možné tento skutok skôr považovať za snahu o privodenie nižšieho trestu v trestnom konaní.

18. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade, žalovaný v 1. rade tvrdil, že pri rozhodovaní mal súd zohľadniť aj skutočnosť, že neb. A. B. bola v čase nehody pod vplyvom alkoholu, čo bolo zistené znaleckým posudkom.
Keďže žalovaný v 1. rade odvolanie nepodal, len sa vyjadril k odvolaniu žalovaného v 2. rade, uvedenú námietku nie je možné vyhodnotiť inak, ako účelovú. Žalovaný v 1. rade v priebehu celého konania tento argument nepoužil, na preukázanie tvrdenia nenavrhol žiadne dôkazy. Preto na túto argumentáciu odvolací súd neprihliadal.
Ani žalovaný v 2. rade tento argument v priebehu konania neuviedol, v odvolaní ho nenamietal ani ako tzv. novotu.
Preto uvedenú okolnosť považuje odvolací súd za irelevantnú.

19. Otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody sa zaoberajú súdy v rámci svojho rozhodovania, pričom doposiaľ sa vychádza z požiadavky primeranosti náhrady a zdôrazňuje sa jej satisfakčná povaha. Pri úvahe o jej výške, tak ako to uviedol aj prvoinštančný súd, vychádza sa aj zo vzájomne podobných prípadov. Až potom, čo je určená tzv. hranica výšky, je možné posúdiť, či v danom konkrétnom prípade je potrebné uvažovať o zvýšení či znížení tejto náhrady. Pri posudzovaní primeranosti je potrebné zohľadniť aj životnú úroveň v SR.
Závažnosť vzniknutej ujmy u žalobcov v 1. až 4. rade v danom prípade opodstatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Smrť blízkej osoby je ťažkým a nereparovateľným zásahom do práv na súkromie a rodinný život najbližších pozostalých, došlo k nenahraditeľnej emocionálnej strane a narušeniu ich silných rodinných väzieb. Ide ale o zásah jednorazový, ktorý sa v priebehu času zmierňuje.

20. Nadväzujúc na prípady uvádzané súdom prvej inštancie, výška priznanej nemajetkovej ujmy pre príbuzných, a to pozostalých manželov/manželiek a detí bola riešená po zohľadnení špecifických okolností veci. Napr. v konaní Okresného sudu Lučenec vedenom pod sp. zn. 11C/14/2021 súd rozsudkom zo dňa 28.03.2022 za situácie usmrtenia manžela/otca v dôsledku dopravnej nehody priznal

náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej manželke v sume 12.000 eur, pozostalému synovi v sume 9.600 eur, v konaní Okresného súdu Poprad vedenom pod sp.zn. 12C/19/2021 súd rozsudkom zo dňa 14.03.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/38/2022 zo dňa 22. 02. 2023 za situácie usmrtenia manžela/otca v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej manželke v sume 15 000 eur a deťom 10.000 eur (každému zvlášť); v konaní Okresného súdu Svidník vedenom pod sp.zn. 4C/128/2016 súd rozsudkom zo dňa 04.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove vedenom pod sp.zn. 17Co/44/2020 zo dňa 29.09.2021 za situácie usmrtenia rodiča - matky v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým dospelým deťom v sume 15.000 eur (žalobkyňa 1), 10.000 eur (žalobca 2, 3- každému zvlášť); v konaní Okresného súdu Liptovský Mikuláš vedenom pod sp.zn. 6C/73/2022 rozsudkom zo dňa 25.08.2023 voči ktorému žalovaní 1,2 nepodali odvolanie, za situácie usmrtenia manželky/matky- rodič v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalému manželovi vo výške 15.000 eur, deťom v sume 10.000 eur; v konaní vedenom na Okresnom súdu Košice-okolie pod sp.zn. 18C/169/2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Košice sp.zn. 3Co/117/2021 pozostalej manželke 10.000 eur a dospelým deťom 5.000 eur. (každému zvlášť); v konaní vedenom na Okresnom súdu Skalica pod sp.zn. 9C/41/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp.zn. 11Co/64/2022 priznal náhradu nemajetkovej ujmy pozostalej manželke vo výške 10.000 eur a pozostalým dospelým deťom sumu 6.000 eur. (každému zvlášť); v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8C/607/2013 rozsudkom zo dňa 9. februára 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp.zn. 10Co/94/2022 priznal pozostalej manželke sumu 8.000 eur a pozostalej dcére taktiež sumu 8.000 eur.

21. Vzhľadom na uvedené potom u manžela, žalobcu v 1. rade odvolací súd, na rozdiel od prvoinštančného, dospel k záveru, že primeraná náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje sumu 15.000 eur. Odvolací súd nezistil žiadne mimoriadne okolnosti, oproti už rozhodnutým veciam súdmi SR, ktoré by odôvodňovali túto nemajetkovú ujmu zvýšiť alebo znížiť oproti iným odborným prípadom. Uvedená náhrada nepôsobí ani voči žalovaným likvidačne.
Pokiaľ sa týka žalobcov v 2., 3. a 4. rade, dospelé deti neb. A. B., s vlastnými príjmami a rodinami, ekonomicky a aj inak nezávislými od nebohej, tu odvolací súd okrem narušenia ich vzťahov s nebohou, ktoré boli na veľmi dobrej úrovni, nevzhliadol iné okolnosti odôvodňujúce priznanie čo i len priemernej výšky odškodnenia (cca 8.000 – 10.000 eur). Preto, keďže iné kritériá tvrdené ani zistené neboli (hmotná závislosť, spoločná domácnosť a pod), považoval odvolací súd za primerané priznať každému dospelému dieťaťu (žalobca 2, 3, 4) po 5.000 eur. Aj v tomto prípade nedôjde k ekonomickému ohrozeniu žalovaných.

22. Odvolací súd podporne prihliadol pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy aj na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kdeto tie nároky sú v zákone upravené ako násobky minimálnej mzdy. V ustanovení §12 predmetného zákona - „ Rozsah odškodnenia“ sa uvádza : „ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.“
Nakoľko sa nehoda stala dňa 22.05.2016 a pre rok 2016 bola stanovená minimálna mzda vo výške 405 eur, pri jednej obeti sa jedná o odškodnenie vo výške 20.250 eur.

23. Všetky uvedené okolnosti viedli odvolací súd k záveru o dôvodnosti odvolacej námietky žalovaného v 1. rade vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy a k jej nesprávnemu právnemu vyhodnoteniu.

24. Preto odvolací súd v uvedenom rozsahu rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a priznal žalobcovi v 1. rade nárok vo výške 15.000 eur a u žalobcov v 2., 3. a 4. rade každému po 5.000 eur a v prevyšujúcej časti, t.j. u žalobcu v 1. rade v rozsahu 10.000 eur (25.000 – 15.000) a u každého žalobcu v 2., 3 a 4. rade v rozsahu po 15.000 eur (20.000 – 5.000) nárok zamietol, čo je v súlade s § 388 CSP v spojení s § 390 písm. a), b) CSP.

25. Odvolací súd sa ďalej zaoberal aj odvolacou námietkou žalovaného v 2. rade ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke nároku na náhradu trov konania, priznaného žalobcom v 1. až v

4. rade a zistil, že námietka žalovaného v 2. rade je dôvodná. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného v 2. rade, že nie je správne a v súlade s Civilným sporovým poriadkom, aby súd už v meritórnom rozhodnutí určil, z akej tarifnej hodnoty má byť priznaná náhrada trov úspešným žalobcom, keďže o tarifnej hodnote veci a o výške trov konania rozhodne až vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného v 2. rade, že súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že náhrada trov konania sa má vypočítať z prisúdených súm

26. Podľa ustanovenia § 10 ods. 8 zákona č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach upravených osobitnými predpismi, ktoré umožňujú uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, alebo vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, je tarifnou hodnotou 3 000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, a 5 000 eur (s účinnosťou od 01.01.2024) , ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. podľa staršej časovej verzie (s účinnosťou do 31.12.2023) vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.

27. Otázka náhrady trov nemajetkovej ujmy bola predmetom prieskumu Ústavného súdu Slovenskej republiky a rôznych senátov odvolacích súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 24.5.2022, č.k. II. ÚS 233/2022-18, ústavnú sťažnosť žalovanej odmietol a uviedol, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ústavný súd považoval aj námietku o nesprávne určenej výške sadzby tarifnej odmeny v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za neopodstatnenú. Totiž, podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práv a duševného vlastníctva, je tarifnou hodnotou suma 1.000,- eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy a suma 2.000,- eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. V prejednávanej veci z ústavnej sťažnosti vyplýva, že spor vedený okresným súdom medzi žalobcami a sťažovateľkou, ako žalovanou, bol jednoznačne sporom o ochranu osobnosti. Z citovaného ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z.z. potom vyplýva, že súdu podľa § 262 ods. 2 CSP nie je poskytnutý priestor na určenie výšky tarifnej hodnoty. Tento priestor normotvorca vytýčil len z hľadiska toho, či vôbec je náhrada nemajetkovej ujmy žalobou požadovaná.
Tomu nasvedčuje aj rozhodovacia činnosť odvolacieho súdu, t.j. Krajského súdu v Prešove, ktorý vo viacerých veciach (napríklad 13Co/7/2021, 22Co/23/2022, 9Co/45/2022, 17Co41/2023) pridržal sa tohto názoru Ústavného súdu v otázke náhrady trov konania. V konaniach o ochranu osobnosti môže byť požadovaný zdržovací nárok, prípadne reštitučný nárok, ale je možné žiadať aj primerané zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, pričom pre rozhodovanie o náhrade trov konania nie je rozhodujúca výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ale hodnota osobnostných práv, o ochranu ktorých v konaní ide. Keďže hodnotu týchto práv nemožno vyjadriť v peniazoch, je potrebné základnú sadzbu tarifnej hodnoty paušalizovať pevnou sumou, čoho výrazom je znenie ustanovenia § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (Advokátskej tarify). Termín „prisúdená suma“ sa prevažne chápe ako súdom priznaná výška peňažného plnenia, ktorá tvorí tarifnú hodnotu veci. Tarifná hodnota veci je základom pre výpočet výšky tarifnej odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby, a to v prípade, ak je predmet právnej služby oceniteľný peniazmi. Táto základná premisa však neplatí, ak advokátska tarifa alebo iné právne predpisy neurčujú inú výšku tarifnej hodnoty, a to aj v prípade, ak je predmet poskytovania právnej služby peniazmi oceniteľný.
Možno teda uzavrieť, že po prijatí novely advokátskej tarify vyhláškou č. 209/2009 Z.z. sa právna polemika v tomto smere odstránila, pretože tarifná hodnota veci bola v § 10 ods. 8 Advokátskej tarify paušalizovaná pevnou sumou.

28. Odvolací súd sa zaoberal aj námietkou žalovaného v 2. rade pre nesprávne právne posúdenie veci v otázke nepriznania náhrady trov konania voči žalobcom v 5. a 6. rade. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie pre použitie ustanovenia §257 CSP a odvolaciu námietku žalovaného v 2. rade považuje za dôvodnú.

29. Podľa ustanovenia § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V súvislosti s požiadavkou na nepriznanie náhrady trov konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa odvolací súd poznamenáva, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazať neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazať stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010 či 3MCdo/46/2012), podľa ktorej nemožno ustanovenie § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Pri posudzovaní dôvodoch hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu. Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Konštatovanie, že rozhodnutie o výnimočnom nepriznaní práva na náhradu trov konania nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry úspešnej strany bez toho, aby sa súd majetkovou sférou tejto strany zaoberal, je neprípustné a takýto postup možno z hľadiska súdu hodnotiť ako svojvoľný. Dôvody hodné osobitného zreteľa možno zhrnúť nasledovne: a) neprimeraná tvrdosť, b)podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, c) povaha a okolnosti sporu, d) zložitosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, e) zložitosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, f) osobné pomery strán sporu, g) nízky príjem.

30. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že v danom prípade žalobcovia v 5. a 6. rade v konaní neboli úspešní, nakoľko ich žaloba bola zamietnutá a zároveň odvolací súd nezistil v danej veci zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce výnimočný postup súdu pre nepriznanie náhrady trov konania. Žalobcovia v 5. a 6. rade počas konania nepoukázali na dôvody hodné osobitného zreteľa, nenamietali svoje majetkové a sociálne pomery, resp. nízky príjem. Odvolací súd má za to, že v danom prípade neboli kumulatívne splnené podmienky priznania výhody podľa § 257 CSP.
Keďže niet dôvodu postupovať inak, v danom prípade platí medzi žalobcami v 5. a 6. rade a žalovanými v 1. a 2. rade princíp rozhodovania o trovách konania podľa § 255 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu v spore. Žalovaní mali voči žalobcom v 1. a 2. rade plný úspech v spore, preto im podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CP patrí nárok na náhradu trov konania v plnej výške vo vzťahu medzi úspešnými žalovanými v 1. a 2. rade a každým neúspešným žalobcom v 5. a 6. rade. Preto odvolací súd podľa § 388 CSP v tejto časti prvoinštančný výrok napadnutého rozsudku zmenil.
O výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

31. Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania a výroku o trovách konania medzi žalobcami v 5. a 6. rade a žalovanými v 1. a 2 rade odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, 2 CSP a § 362 ods. 1, 2 CSP. V odvolacom konaní boli úspešní žalovaní, ktorým vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 5. a 6. rade. Žalovanému v 1. rade trovy odvolacieho konania nevznikli, pretože odvolanie podal len žalovaný v 2. rade, preto trovy odvolacieho konania súd priznal len tomuto žalovanému v 2. rade. Žalovanému v1. rade podľa článku 17 základných princípov CSP trovy nepriznal, lebo mu nevznikli.

32. Zmenou napadnutého rozsudku vznikla podľa § 96 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu povinnosť rozhodnúť medzi žalobcami v 1., 2., 3., 4. rade a žalovanými v 1. a 2. rade o celom nároku na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Tento nárok tvorí jeden celok. O nároku na náhradu trov celého konania potom odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že žalobcom v 1.,2.,3. a 4. rade priznal voči žalovaným v 1. a v 2. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z dôvodu ich procesného úspechu vo veci.

33. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).